EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 3.2.2025
COM(2025) 24 final

2025/0010 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén beträffande en ändring av protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan om de fyra friheterna

(Govsatcom och säker konnektivitet)

(Text av betydelse för EES)

MOTIVERING

1. FRÅGA SOM BEHANDLAS I FÖRSLAGET

Detta förslag avser ett beslut om fastställande av den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén i samband med det planerade antagandet av gemensamma EES-kommitténs beslut om ändring av protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan om de fyra friheterna.

2. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

2.1. EES-avtalet

Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EES-avtalet*) säkerställer lika rättigheter och skyldigheter på den inre marknaden för medborgare och ekonomiska aktörer i EES. Enligt EES-avtalet ska EU-lagstiftningen om de fyra friheterna införlivas i alla 30 berörda stater, dvs. EU:s medlemsstater samt Norge, Island och Liechtenstein. Avtalet omfattar även samarbete på andra viktiga områden såsom forskning och utveckling, utbildning, socialpolitik, miljöfrågor, konsumentskydd samt turism och kultur, vilka gemensamt benämns ”angränsande och övergripande politikområden”. EES-avtalet trädde i kraft den 1 januari 1994. Europeiska unionen och dess medlemsstater är parter i EES-avtalet.

2.2. Gemensamma EES-kommittén

Gemensamma EES-kommittén ansvarar för förvaltningen av EES-avtalet. Kommittén är ett forum som gör det möjligt att utbyta åsikter om frågor som rör EES-avtalets funktion. Kommitténs beslut fattas i samförstånd och är bindande för parterna. Europeiska kommissionens generalsekretariat ansvarar för samordningen av EES-frågor i EU.

2.3. Gemensamma EES-kommitténs planerade akt

Gemensamma EES-kommittén förväntas anta gemensamma EES-kommitténs beslut (*den planerade akten*) om ändring av protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan om de fyra friheterna.

Syftet med den planerade akten är att utvidga det samarbete som överenskommits mellan de avtalsslutande parterna i EES-avtalet i gemensamma EES-kommitténs beslut nr 319/2021 av den 29 oktober 2021 till den statliga satellitkommunikationskomponenten (Govsatcom) i unionens rymdprogram, inrättat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696, och att utvidga samarbetet mellan de avtalsslutande parterna i EES-avtalet till att omfatta förordning (EU) 2023/588 om inrättande av unionens program för säker konnektivitet för perioden 2023–2027 (säker konnektivitet)[1].

I överensstämmelse med EU:s budgetpolitik kan deltagande i en EU-verksamhet ske först efter det att motsvarande ekonomiska bidrag har betalats. Betalningen kan emellertid göras när detta utkast till rådets beslut har antagits och EU:s betalningsbegäran som fastställs av Europeiska kommissionen har överlämnats till Eftastaterna i EES.

Den planerade akten kommer att vara bindande för parterna i enlighet med artiklarna 103 och 104 i EES-avtalet.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/588 av den 15 mars 2023 om inrättande av unionens program för säker konnektivitet för perioden 2023–2027 (EUT L 79, 17.3.2023, s. 1).

3. DEN STÅNDPUNKT SOM SKA INTAS PÅ UNIONENS VÄGNAR

Kommissionen överlämnar det bifogade utkastet till beslut av gemensamma EES-kommittén till rådet för antagande som unionens ståndpunkt. Efter antagandet bör ståndpunkten läggas fram för gemensamma EES-kommittén så snart som möjligt.

Det bifogade utkastet till beslut av gemensamma EES-kommittén utvidgar den rätt till deltagande för Eftastaterna i EES som de avtalsslutande parterna i EES-avtalet enades om i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 319/2021 av den 29 oktober 2021 till den statliga satellitkommunikationskomponenten (Govsatcom) i unionens rymdprogram och inför rättigheter för Eftastaterna i EES att delta i unionens program för säker konnektivitet för perioden 2023–2027, vilket går utöver vad som kan betraktas som rent tekniska anpassningar i den mening som avses i rådets förordning nr 2894/94[2]. Unionens ståndpunkt bör därför fastställas av rådet.

Eftastaterna i EES bör också bidra ekonomiskt till den verksamhet som avses ovan.

4. RÄTTSLIG GRUND

4.1. Förfarandemässig rättslig grund

4.1.1. Principer

I artikel 218.9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) föreskrivs att beslut ska antas ”om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i ett organ som inrättas genom ett avtal, om detta organ ska anta akter med rättslig verkan, med undantag av sådana akter som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram”.

Begreppet akter med rättslig verkan omfattar akter som har rättslig verkan med stöd av de regler i internationell rätt som tillämpas på organet i fråga. Det omfattar även instrument som inte har bindande verkan enligt internationell rätt, men som är ”ägnade att på ett avgörande sätt påverka innehållet i de bestämmelser som antas av unionslagstiftaren”[3].

4.1.2. Tillämpning i det aktuella fallet

Gemensamma EES-kommittén är ett organ som inrättats genom ett avtal, nämligen EES-avtalet. Den akt som ska antas av gemensamma EES-kommittén utgör en akt med rättslig verkan. Den planerade akten kommer att vara bindande enligt internationell rätt i enlighet med artiklarna 103 och 104 i EES-avtalet.

Den planerade akten varken kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram. Därför är den formella rättsliga grunden för det föreslagna beslutet artikel 218.9 i EUF-fördraget jämförd med artikel 1.3 i rådets förordning nr 2894/94.

4.2. Materiell rättslig grund

4.2.1. Principer

Den materiella rättsliga grunden för ett beslut enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget jämförd med artikel 1.3 i rådets förordning (EG) nr 2894/94 är främst beroende av den materiella rättsliga grunden för den EU-rättsakt som ska införlivas med EES-avtalet.

Om den planerade akten har två syften eller två beståndsdelar av vilka det ena syftet eller den ena beståndsdelen kan identifieras som det eller den huvudsakliga, medan det eller den andra

---

[2] Rådets förordning (EG) nr 2894/94 av den 28 november 1994 om formerna för genomförandet av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EGT L 305, 30.11.1994, s. 6).

[3] Domstolens dom av den 7 oktober 2014, Tyskland/rådet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkterna 61–64.

endast är av underordnad betydelse, måste det beslut som antas enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget ha en enda materiell rättslig grund, nämligen den som krävs med hänsyn till det huvudsakliga eller avgörande syftet eller den huvudsakliga eller avgörande beståndsdelen.

4.2.2. Tillämpning i det aktuella fallet

Eftersom gemensamma kommitténs beslut utvidgar den rätt till deltagande för Eftastaterna i EES som de avtalsslutande parterna i EES-avtalet enades om i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 319/2021 av den 29 oktober 2021 till den statliga satellitkommunikationskomponenten (Govsatcom) i unionens rymdprogram och utvidgar samarbetet mellan de avtalsslutande parterna i EES-avtalet till att omfatta förordning (EU) 2023/588 om inrättande av unionens program för säker konnektivitet för perioden 2023–2027 (säker konnektivitet), är det lämpligt att grunda detta rådsbeslut på samma materiella rättsliga grund som den akt som införlivas. Den materiella rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 189.2 i EUF-fördraget.

4.3. Slutsats

Den rättsliga grunden för det föreslagna beslutet bör vara artikel 189.2 i EUF-fördraget jämförd med artikel 218.9 i EUF-fördraget och artikel 1.3 i rådets förordning nr 2894/94.

5. OFFENTLIGGÖRANDE AV DEN PLANERADE AKTEN

Eftersom gemensamma EES-kommitténs akt kommer att ändra protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan om de fyra friheterna, är det lämpligt att den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* efter antagandet.

2025/0010 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén beträffande en ändring av protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan om de fyra friheterna

(Govsatcom och säker konnektivitet)

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 189.2 jämförd med artikel 218.9,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 2894/94 av den 28 november 1994 om formerna för genomförandet av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet[4], särskilt artikel 1.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet[5] (*EES-avtalet*) trädde i kraft den 1 januari 1994.

(2) Enligt artikel 98 i EES-avtalet får gemensamma EES-kommittén besluta att ändra bland annat protokoll 31 till EES-avtalet om samarbete inom särskilda områden vid sidan om de fyra friheterna.

(3) Det är lämpligt att utvidga den rätt till deltagande för Eftastaterna i EES som de avtalsslutande parterna i EES-avtalet enades om i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 319/2021 av den 29 oktober 2021 till att omfatta den statliga satellitkommunikationskomponenten (Govsatcom) i unionens rymdprogram och att utvidga samarbetet mellan de avtalsslutande parterna i EES-avtalet till att omfatta Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/588[6].

(4) Protokoll 31 till EES-avtalet bör därför ändras i enlighet med detta.

(5) Unionens ståndpunkt i gemensamma EES-kommittén bör därför baseras på det åtföljande utkastet till beslut.

---

4 EGT L 305, 30.11.1994, s. 6.

5 EGT L 1, 3.1.1994, s. 3.

6 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/588 av den 15 mars 2023 om inrättande av unionens program för säker konnektivitet för perioden 2023–2027 (EUT L 79, 17.3.2023, s. 1).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén beträffande den föreslagna ändringen av protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan om de fyra friheterna, ska grunda sig på det utkast till beslut av gemensamma EES-kommittén som åtföljer det här beslutet.

Artikel 2

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande